

smátíðindi innanoyggja

Úr Klaksvík

frætta vit, at bátarnir róðu døgliga út fyrrapartin í vikuni, men hósdagin øtlaði hann veðrið og eisini gjørdist streymurin rættuliga harður. Mánadagin avreiddu fimm dekksbátar til Kósavrikið og lógu teir úr 2.200 upp í 4.800 pund á bát. Týsdagin avreiddu fyra dekksbátar úr 2.290 upp í 2.800 pund á bát, og ein opin bátur avreiddi 800 pund. Mikudagin vóru fyra dekksbátar úti og lógu teir úr 1.500 upp í 3.300 pund.

Linubátarnir Polarstjórnan og Klakkur eru undir Íslandi. Polarstjórnan er væntandi um miðjan næstu viku og Klakkur seinast í komandi viku.

Nýtt tíðarrit

Seinast mikudag kom nýggja tíðarritið Kommunutiðindi, sum Føroya Kommunufelag gevur út. Endamálið við tíðarritinum er at upplýsa fólk um kommunal viðurskipti og umrøða kommunal mál. Blaðið kemur út hvønn ársfjórðing. Ritstjóri er Lassi Klein, skrivari í Føroya Kommunufelag.

Real Madrid

trolari úr Grimsby, var á Havnini mikudagin og tók vatn.

Færri at keypa sild

Roknað verður við, at færri føroysk skip fara at keypa sild í Skotlandi ár enn undanfarið ár. Eitt skip er í lýtuni í Skotlandi og keypir sild. Tað er Hólmur, sum Saltsølan hevur leigað frá Landshandlinum.

Tað frættist annars, at tvey skip aftrat gera klárt í lýtuni til at fara at keypa sild í Skotlandi.

Av Tvøroyri

frætta vit, at har er nógur fiskur at fáa hjá smábátum, tá tað víðrar. Fyrr í vikuni finga bátarnir upp í 800 pund upp á snelluna. Tað eru einir 20–30 opnir bátar, sum rógva út verður sagt.

Deksbátar við línu fáa annars millum 2000 og 4000 pund upp á setuna.

Úr Hvalba

frætta vit, at útróðurin er byrjaður aftur. Tveir dekksbátar rógva við línu og hava ligið um 4–5.000 pund upp á dagin. Nakrir opnir bátar rógva við snellu og hava góðan fiskiskap — 6–800 pund upp á snelluna.

Av tí at skeljaþrisurin er fallin so nógur í seinastuni — einar 6–7 kr. pr. kg. — verður onki gjørt við skelja-fiskiskap í vetur, verður sagt úr Hvalba.

Einir 4–5 mans arbeiða í kolanáminum og liggja eini 30 tons av kóli á goymslu. Eyðurin var sera góður í ár, verður at enda sagt úr Hvalba.

brislingur

Herfyri fekk ein bátur úr Kollafriði 15 tons av brislingi í einum kasti á Skálafjørðinum.

NÚ!

Myndablaðið NÚ! fyri novembur er útkomið.

UM SOSIALISMU

Upp undir val ber til at siga nærum hvat sum helst, ber til at vevja allar áskoðanir saman í vavgreyt, sum ein síðan koyrir nakað av átrúnaðarligum, rastískum og fasistiskum ella bert chauvinistiskum ella kommunalistiskum tilsetningi afturi.

Allar hesar yvirspentu undirtónar og hugsunarhættir, sum í veruleikanum eru ódemokratiskir, ber til at bjóða fram sum demokratiskur framferðarháttur, og ber til at fáa demokratið — fólkaraðið — at kjósa sær, og ein, sum trýr upp á fólkaraðið, kann bert siga við seg sjálvan, at hasa ódemokratisku, rastísku og tjóðskaparligu chauvinistisku umboðanina mást tú royna at gera betur vart við eina aðru ferð.

Tað er tí kanska vert nú buldríð er av, at siga frá einum sindur av tí, sum demokratiska sosialisman umboðar.

Utopi, nakað tú droymir um, men ikki kanst fremja, hevur ofta verið sagt um hugsan sosialista, og serliga teirra fyrstu, sum út frá einum djúpt kristiligum sjónarmiði um bert at gera mót øðrum tað, ein vil, hesi gera móti einum sjálvum, fóru undir at stríðast imóti sosialum órættvisi, tjóðskaparligari kúgan, politiskum frammihjáráttindum, imperialismu og bardaga bólkka ella landa millum.

Eisini teir, sum í fyrri öld og áðrenn virkaðu fyri eini broyttari framleiðsluskipan og vildu skapa »størsta mót av lukku til størsta talið av menneskjum« vóru róptir utopistar, og hava hugsanir teirra mangan verið spottaðar av bæði verjum hjá kapitalistisku samfelagsskipanini og av teim, sum siga seg byggja á eina visundaliga útgrundaða sosialismu.

Eftir mínum tykki er einki í gamla grundarlagnum, sum ein eigur at tveita fyri borð, hóast hugsunarhætturin er einfaldur og kastast kann eftir javnaðarmonnum, at tað bert eru vælmeindandi idealist og romantikarar, sum kunnu leggja slíka hugsan til grund fyri politiskum arbeiði í dag.

Vit vita, at Karl Marx hevði hvassa uppgærd við hesar fyrstu »utopistar«, og vit vita, at lutvist er eynast sokallaðum liberalistum — sum idag als ikki eru liberali hugsandi — við snildi og dugnaligheit at júka fyri fólk, at hesin politikkur er bert fjas og fjant og veruleikafjarur.

Hóast hildnir fyri spott, so høvdu fyrstu socialistarnir dirvi til at fara í holt við at arbeiða fram imóti tí samfelag, teir trúðu á, at hugsu um, hvussu hetta í roynd og veru kundi skapast og at virka fyri at gera tað til veruleika.

Teir høvdu dirvi til at gera at-sóknir á tann veruleika, sum samfelagið, ið tá var, gav, at finnast at teim viðurskiptum, ið

tá valdaðu, og konstruktivt at ávísar leiðir til samfelagið, har felagsskapstankin við medmenniskjuni sum miðdepli var tað berandi í stríðnum fyri at taka burtur alt sosialt og økonomiskt illgras og geva næstanum og einum sjálvum medmenniskjanslig kor.

Samfelagið, har eisini hin kristni næstakærleikstankin var grundsjónarmiðið, og har alt: evni, arbeiði og framleiðsluamboð arbeiðdu fyri heildini.

Samfelagið, har einki einstakt individ ella einstakir bólkir áttu

Í dag:

Atli P. Dam

serrættindi, sum kostaðu heildini nakað.

Hetta var í stuttum gamla grundarlagið, og tað er haldgott enn í dag. Onkur vil vera við, at vit eiga at venda aftur til hetta grundarlagið og geva upp allan kompromispolitikk og bert arbeiða út frá hesum, ongantið at rætta okkum eftir ynski veljaranna bert fyri at tekkjast teimum í lýtuni, ongantið gera akkord við mótsøðumenn, ið kunnu fáa okkum av leiðini, um tað so bert er fyri stutt skifti, tí sosialisman er í sjálvum sær andstöðukend og vil ongantið finna seg í tí, sum gongur imóti heildini, hvørjum tað so kemur frá, fakfeløgum, arbeiðsgevarafeløgum, starvsmannafeløgum, tænanastamannafeløgum ella øðrum bólkum, sum kunnu trýsta samfelagið.

Socialisman, tá hon er ikki bangin fyri at finna rótina hjá illgrasinum, kann ikki bliva annað enn konstruktiv í gerandispolitikkini. Heldur enn at fylgja ynskjum bólkanna skal sosialisman ala fjøldina upp til at skilja, hvat politiskt og sosi-

panelið

alt byggir upp ein sannan medmenniskjansligan felagsskap.

At socialismen ikki skal lata seg trýsta burtur frá heildarinnar gagnsmálum, kann einhver vera samdur, men tá sagt verður, at eingi kompromissir skulu gerast, so kann eg ikki taka undir, tí tað skerst ikki burtur, at tað arbeiði, javnaðarmenn, sosialdemokratir kring heimn — teir veri so meira ella minni socialistiskir — hava fingið av skafti, just gjøgnum ein kompromispolitikk við so við og við at sleppa eitt fót afat á sosialistiskari leið, hevur skapt stør framtig til mesta bata fyri fjøldina; men stavnhaldið skal sjálvsagt vera óheft av bólkatrýsti.

Sum nevnt er grundarlagið enn haldgott, um amboðini veruliga ikki eru tey somu. Fyritreitarar eru heldur ikki tær somu, tí nóg av tí, teir fyrstu socialistarnir spáddu, hevur sagan prógvað var skeivt, eins og sagan hevur broytt samfelagsmyndina, Karl Marx setti upp. Men at sjálv aðalkjarnin í javnaðarpolitikkini enn er tað, sum socialistiskir internationali setti sum ideologiskt grundstøði, kann eingin ivi vera um.

Um tað grundarlagið, sosialistiskir internationali varð endurreistur á, kann sigast fylgjandi:

1. At hóast tað ikki skerst burtur, at hin kapitalistiska skipanin ella liberalisman síðan 19. öld hevur loyst út ómetaligar framleiðandi kreftir, so er samtundis stóri meirilutur av borgarunum avskorin frá at hava nakra ávirkan á framleiðsluna. Kapitalisman setti ognarrættin yvir mannarættindini, hon skapti ein nýggjan stutt av ognarleysum uttan sosial rættindi. Hon gjørdi støttarstríðið hvassari.

Hóast verðin skuldi átt nóg mikið til eina somiliga tilveru fyri øll, so hevur kapitalisman ikki verið fœr fyri at nokta ta mest grundleggjandi trongd og tøy mest einfaldu krav hjá fjøldini. Hon hevur ongantið vist seg fœr fyri at virka í longdini uttan kreppur og arbeiðsloysi. Hon frandi sosialan ótryggleika og ein himnarópandi mun millum fátæk og rik. Eisini tók hon sær til hjalpar imperialistiska valdteku, neyðteku og koloniala eyðræning og hvesti soleiðis stríðið millum tjóðir og fólkasløg. Í summum londum hjálptu sterkir kapitalistiskir bólkir tí forna barbarinum til at reisa hevur aftur sum nazisma og fascisma.

2. Tá ið socialismen fæddist í Europu sum ein mótmælisrørsla imóti øllum hesum, sum tað kapitalistiska samfelagslagið ber í sær, vóru tað arbeiðarnir, sum vóru ringast fyri. Socialisman vaks tí fyrst fram sum arbeiðararørsla, men síðan gjørdist greitt fyri fleiri og fleiri borgarum, tænanastummonnum og starvsmonnum, bøndrum og fiskimonnum, handels- og handverksmonnum, lista- og visindamonnum, at socialismen eigur lykilin eisini til framtíð teirra. Socialisman vendir sær tí til øll, sum hava ta áskoðan — ta sannføring —, at ein menniskja kann ikki nýta ella eyðræna eina aðra.

3. Socialisman roynir at frigera fjøldina frá tí minniluta, sum ræður framleiðsluamboðum.

Framhald á síðu 12

Í panelinum eru

Jógvan Arge

Hilmar Bech

Jóannes Dalsgaard

Sigrid Dalsgaard

Atli Dam

Signar Dam

Birgir Danielsen

Hans Holm

Kjartan Hoydal

Finnbogi Isaksen

Andrew Isheim

Bårdur Jacobsen

Oli Jacobsen

Steinbjørn B. Jacobsen

Hans Jørgensen

Heðin Klein

Jacob Lindenskov

Sverre Midjord

Johan Mortensen

Johan Hot Mortensen

Kristjan á Neystabø

André Niclasen

Johan Nielsen

Kári D. Petersen

Marita Petersen

Sigmund Poulsen

Axel Skoubo

John Smith